

Uppföljning Avfallsplan – 2023

Avfallsplanen är gemensam för kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem och gäller för åren 2021–2030.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	5
Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen	6
Uppstart arbete med avfallsplanen	6
Tydlig ansvarsfördelning och genomförande inom kommunen	7
Information är en viktig del i genomförandet av avfallsplanen	8
Samverkan mellan kommunerna ökar effektiviteten i genomförandet.....	8
Avfallsmålen 2021–2030	9
Mål 1 – Människan i fokus	10
Mål 2 - Förebygga avfall.....	18
Mål 3 - Återanvända	27
Mål 4 - Materialåtervinning	32
Mål 5 – Energiåtervinning.....	41
Mål 6 – Deponering	43
Mål 7 - Farligt avfall	47
Mål 8 - Nedskräpning.....	50
Uppföljning och redovisning av avfallsplanen	54
Styrmedel för att uppnå målen i avfallsplanen	58
Framtida insamlingssystem och anläggningar.....	59
Behov av insamlingssystem och anläggningar.....	59

Sammanfattning

Kommuner är skyldiga att ha en avfallsplan och Avfallsplan 2021–2030 är gemensam för de fem kommunerna; Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem. Detta dokument är en uppföljning av arbetet som skett under 2023. För mer detaljerad statistik hänvisas till separat dokument för respektive kommun.

Under året har fokus legat på revidering av avfallsföreskrifter och text i avfallsplanen med anledning av förändrad lagstiftning samt framtagande av grundläggande kommunikationsmaterial.

Kommunikationsmaterialet består av en powerpointpresentation, målillustrationer, animering av avfallstrappan/avfallsplanen samt en landningssida/webbsida.

I detta dokument redovisas resultat för respektive mål i avfallsplanen samt beskrivning av genomförda aktiviteter i kommunerna och SRV för respektive målområde kopplat till aktuell åtgärd.

På ett övergripande plan kan noteras att avfallsmängderna minskat något och det är främst grovavfall och returpapper som minskat. Minskade avfallsmängder antas bland annat hänga ihop med rådande konjunktur men även trender som ökat återbruk och minskat matsvinn. En minskad totalmängd påverkar dock både andelen hushållsavfall till materialåtervinning och energiåtervinning negativt. Där andelen materialåtervinning minskar och andelen energiåtervinning ökar något medan förhållandet mellan båda dessa egentligen behöver bli helt det omvända för att målen i avfallsplanen ska uppnås. Största utmaningen tycks vara att öka andelen hushållsavfall som materialåtervinns.

Mål 2 – Förebygga avfall. Under året 2023 genererades i snitt 380 kg hushållsavfall per person. Det är en minskning med 7 kg/person sedan 2022.

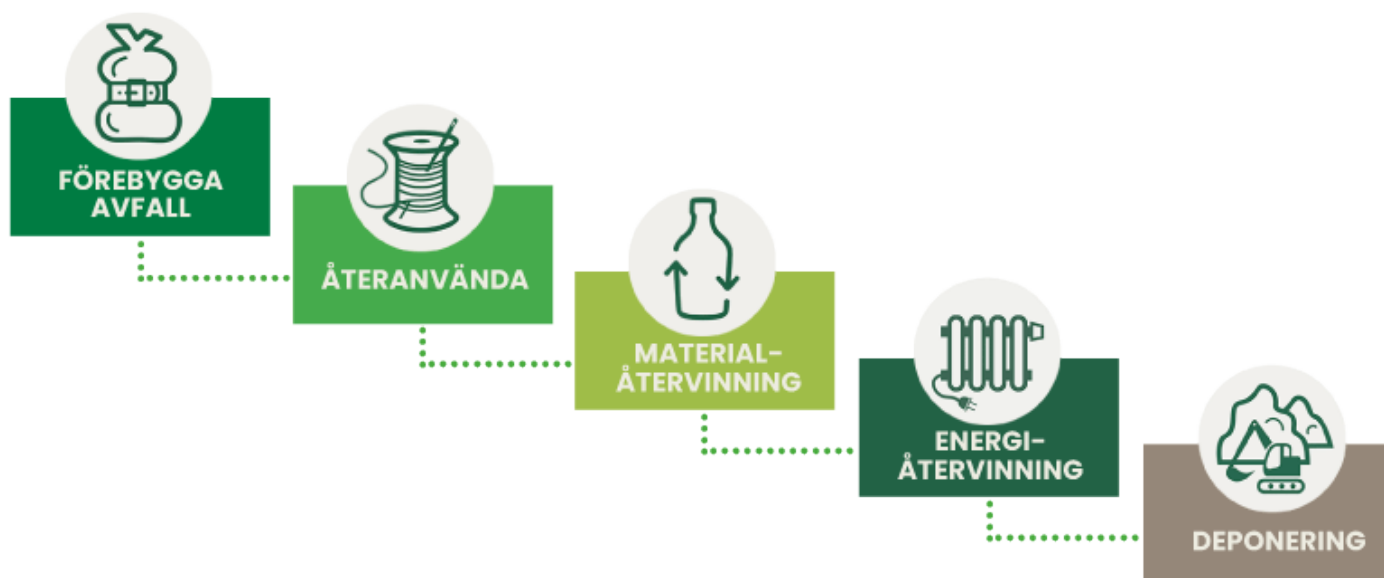
Mål 3 – Återanvända. Mängden insamlat grovavfall i kommunerna har minskat med 5 kg/person, till 121 kg/person år 2023.

Mål 4 – Materialåtervinning. Andelen materialåtervinning minskar något år 2023 till dryga 28 %, jämfört målet om 60 % hushållsavfall som ska materialåtervinnas år 2030.

Mål 5 – Energiåtervinning. Under 2023 gick i genomsnitt ca 67 % av hushållens insamlade mängd avfall till förbränning med energiåtervinning vilket är en liten ökning jämfört med föregående år.

Mål 6 – Deponering. Andelen hushållsavfall som samlades in för deponering minskade något och uppgick år 2023 till 4,4 %.

Uppföljningsaktiviteterna för Mål 1 – Människan i fokus, Mål 7 – Farligt avfall och Mål 8 – Nedskräpning är inte genomförda år 2023 och målen kan därmed inte följas upp korrekt.

Inledning

Detta är uppföljningsrapporten för Avfallsplan 2021 – 2030 som beskrivs i Avfallsplanen. Uppföljningen görs dels i form av redovisning av genomförda aktiviteter kopplade till åtgärder för att uppnå respektive mål, dels statistik som redovisas både uppdelat per kommun och sammantaget för alla kommuner i ett separat dokument. Uppföljningen har genomförts av SRV med stöd av samverkansgruppen för rapportering av kommunspecifika uppgifter. Det kan finnas avfallsrelaterade aktiviteter som genomförts i kommunerna som inte fångats upp i uppföljningen.

Arbetssätt och genomförande av avfallsplanen

Uppstart arbete med avfallsplanen

Avfallsplanen antogs i respektive kommuns Kommunfullmäktige under 2021. Planen beskriver hur var och en av kommunerna, och andra aktörer, ska arbeta med avfallshantering från år 2021 till år 2030. Avfallsplanen ska fungera som ett styrdokument och vara ett hjälpmedel för kommunerna, för SRV och för andra aktörer.

Styrgruppen har sammanträtt två gånger under 2023 och består av följande representanter från kommunerna:

- Botkyrka: Dennis Latifi, Enhetschef Hållbar samhällsutveckling. Kommunledningsförvaltningen. Senare Martin Andaloussi, Näringslivschef.
- Haninge: Sarah Berntsson, Enhetschef Kund och verksamhetsstöd. VA-avdelningen, Stadsbyggnadsförvaltningen.
- Huddinge: Anette Olovborn, och senare Anna Sandklef, Avdelningschef natur- och klimatavdelningen. Miljö- och bygglovsförvaltningen.
- Nynäshamn: Malin Qviberg, VA- och renhållningschef. Samhällsbyggnadsförvaltningen. Senare Percy Tollebrant, Tf VA- och renhållningschef, Tekniska Förvaltningen.
- Salem: Alina Ruda, Planerings- och hållbarhetsstrateg. Kommunstyrelseförvaltningen.
- Sammankallande för styrgruppen är Helena Hölerman, Kvalitet- och miljöchef, SRV återvinning AB.

Samverkansgruppen består av följande representanter från kommunerna:

- Botkyrka: Jessica Nyberg, Klimat- och miljöstrateg. Kommunledningsförvaltningen.
- Haninge: Janardhan Nilsson, Avfallssamordnare. VA-avdelningen, Stadsbyggnadsförvaltningen.
- Huddinge: Robin Söderström, Miljöstrateg. Natur- och klimatavdelningen, Miljö- och bygglovsförvaltningen.
- Nynäshamn: Marie Sannerud, VA- och renhållningssamordnare. Samhällsbyggnadsförvaltningen.

- Salem: Alina Ruda, Planerings- och hållbarhetsstrateg. Senare Lotta Hansson, Klimatstrateg. Kommunstyrelseförvaltningen.
- Samordnare är Johanna Lundberg, Strateg- och projektledare. SRV återvinning AB.

Samverkansgruppen har haft nio möten mellan januari – december 2023. Mötena har varierat genomförts fysiskt respektive digitalt via Teams. De fysiska mötena cirkulerar och har under 2023 varit i Huddinge, Haninge samt Botkyrka kommun.

Under året 2023 har fokus legat på

- Internt arbete i kommunerna
- Kommunikationsmaterial
- Revidering av avfallsföreskrifter och uppdatering av texter i avfallsplanen med anledning av förändrad lagstiftning.

Beslutade aktiviteter för 2023 i Aktivitetsplan 2022 – 2024 är genomförda med undantag för plockanalyspaketet.

Tydlig ansvarsfördelning och genomförande inom kommunen

Kommunen ansvarar för avfallsplanen och har en viktig roll i genomförandet av flera delar av avfallsplanen. Kommunen behöver säkerställa att ansvar för genomförandet inom kommunförvaltningen tydliggörs, att nödvändiga processer skapas samt att resurser tillsätts. Detta kan göras genom att ta fram en handlingsplan eller på annat sätt tydliggöra hur avfallsplanens mål och åtgärder ska genomföras.

Arbetet med handlingsplanerna i kommunerna är i varierad grad påbörjat men inte färdigställt i någon av kommunerna. Det betyder dock inte att det inte pågår något arbete relaterat till målen i avfallsplanen i kommunerna. Det sker exempelvis aktiviteter för att minska matsvinn och nedskräpning och öka källsortering vilket redovisas senare i rapporten.

Information är en viktig del i genomförandet av avfallsplanen

Olika insatser för information och kommunikation kommer att behövas för att nå avfallsplanens mål och det anges som åtgärd för flera av målen. Det kommer dels att behövas informationsmaterial om själva avfallsplanen och vad den innehåller, dels informationsmaterial som kan användas som styrmedel för att förmå invånare och verksamheter inom kommunen att ändra sitt beteende och på så sätt bidra till att målen inom avfallsplanen nås.

För att samordna informationsåtgärder och jobba effektivt med information gav kommunerna SRV i uppdrag att ta fram en kommunikationsplan och informationsmaterial baserat på avfallsplanens mål och åtgärder. Ett grundläggande flexibelt presentationsmaterial i form av en powerpointpresentation om avfallsplanen är framtagen. Förberedelser för en landningssida för avfallsplanen är gjorda och sidan kommer lanseras 2024 i samband med att uppföljningen för 2023 presenteras. I februari 2024 bjöds alla kommuners kommunikationsavdelningar in till ett möte för avstamp till bättre samverkan kring kommunikation och det informationsmaterial som ska tas fram.

SRV har stort behov av kommunikationsutrymme med anledning av de stora förändringar som införs med början januari 2024 som innebär obligatorisk matavfallsinsamling och framöver ett förändrat insamlingssystem som inkluderar fastighetsnära insamling av förpackningar. Därför kommer det informationsmaterial som tas fram samordnat om avfallsplanen att fokusera på själva avfallsplanen samt Mål 2 Förebyggande och Mål 3 Återanvändning.

Samverkan mellan kommunerna ökar effektiviteten i genomförandet

Samverkan har ökat i flera frågor men det finns behov av ytterligare samverkansytor mellan kommunerna. SRV bistår med samordningen och arbetet fortsätter 2024.

Avfallsmålen 2021–2030

Mål och åtgärder i avfallsplanen följer EU:s avfallshierarki och utgår även från ett antal av FN:s globala hållbarhetsmål enligt Agenda 2030: Mål 6 – Rent vatten och sanitet, Mål 7 – Hållbar energi för alla, Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Mål 11 – Hållbara städer och samhällen, Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion, Mål 14 – Hav och marina resurser och Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald.

Beskrivning av genomförda aktiviteter redovisas i tabell för respektive målområde kopplat till aktuell åtgärd nedan.

För statistik hänvisas till separat dokument för respektive kommun.

Mål 1 – Människan i fokus

Resultatmål

Övergripande mål: År 2030 ska 85 % av hushållen vara nöjda med kommunens insamling av hushållsavfall.

Periodmål: 80% 2022, 82% 2024, 83% 2026, 84% 2028.

År 2019 låg nöjdheten i genomsnitt på 79 % för insamling vid bostad och återvinningscentraler.

SRV har under året 2023 inte genomfört en motsvarande kundundersökning för uppföljning av detta mål.

Används resultatet för frågan "Hämtningen av hushållsavfall fungerar bra, andel (%)" från kommunernas medborgarundersökningar som genomförts i samtliga kommuner under 2023 kan ett snitt beräknas till 88,5 %.

Motsvarande snitt för 2022 var 92 %. Sänkningen, från en mycket hög nivå, kan troligen härledas till att SRV bytt flera verksamhetssystem och även bytt leverantör av andra kundrelaterade tjänster senaste åren samt nedstängningen av ÅVC Flemingsberg. Under 2023 har flertalet förbättringsaktiviteter genomförts. Framför allt har stora resurser lagts på att kvalitetssäkra uppgifter i verksamhetssystemets kunddatabas, som är grunden för god kvalitet vid insamlingen och även ger möjlighet för enklare kontaktvägar och information för kunderna i form av sms-aviseringar etc.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

Aktiviteter som kommunen genomfört 2023:

<p>Kommunicera avfallsplanen inom kommunkoncernen samt till verksamhetsutövare med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "</p> <p>Arbetssätt och genomförande av avfallsplanen".</p>	<p>Arbetet med framtagning av handlingsplaner i kommunerna är påbörjat i varierad grad men inte färdigt i någon kommun.</p> <p>En första Uppföljningsrapport och Statistikpaket skickades till kommunerna. Dessa färdigställdes sent under 2023 och genererade inga kommunikationsinsatser.</p> <p>En powerpointpresentation är framtagen som gediget grundinformationsmaterial om avfallsplanen som blir fri att använda och anpassa till kommunernas arbete.</p> <p>SRV har erbjudit kommunerna en "nylanserinsturné" som del i arbetet med förankringen och uppstart av att ta fram en handlingsplan. Besök i två kommuner är genomförda första halvåret 2024.</p> <p>Planering och förberedelser inför ett Kommunikationsmöte som hölls i februari 2024.</p>
--	--

<p>Utveckla samarbeten mellan kommunen och SRV utifrån Avfallsplan 2021–2030, till exempel genom samverkan med skolor och andra utbildningsverksamheter.</p> 	<p>Informationen och uppslutningen kring Natur- och Miljöboken har blivit bättre. Dess kommunikationsmaterial kan nyttjas bättre kommande år. Natur- och miljöboken delas ut till 10 766 mellanstadieelever och lärare i kommunernas skolor. För lokal förankring skickades ett foljebrev med kopplingar mellan innehållet i böckerna och den gemensamma avfallsplanen och SRVs verksamhet. 1 48 skolor har lärare även registrerar sig som användare i den digitala utgåvan.</p> <p>Behov av ytterligare samverkansytor är identifierade. Strukturerat uppstartsarbete planeras till 2024.</p>
<p>Utöka samarbetet genom hela planprocessen mellan kommunen, SRV, olika byggaktörer och entreprenörer för att skapa goda möjligheter för utsortering samt följa upp att ställda krav efterlevs för att säkerställa att plats för sortering skapas och att avfallshämtning kan ske på ett</p>	<p>SRV har fortsatt agera stöd åt olika aktörer vid detaljplanearbete: inför samråd, remissinstans vid samråd och granskning.</p> <p>SRV har tagit fram checklistor för avfall vid projektering och bygglovshandläggning samt informationsmaterial kring</p>

<p>trafiksäkert sätt med god boendemiljö och god arbetsmiljö.</p>	<p>processen och varför det är viktigt att SRV kontaktas i projekteringsfasen.</p> <p>SRV har erbjudit kommunernas bygglovsavdelningar informationsinsatser vilket är genomfört i fyra kommuner under första halvåret 2024.</p> <p>Kundrådgivarna på SRV hjälper kunder i frågor rörande nybyggnationer, sortering, kärlmängd, placering och om förändringar behöver göras för att möjliggöra hämtning.</p>
---	---

Åtgärder som genomförs av SRV:

Aktiviteter som SRV genomfört 2023:

<p>Kommunicera avfallsplanen till hushåll med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".</p>	<p>En separat grafisk profil för avfallsplanen har tagits fram innehållandes färger, typsnitt, mallar och illustrationer för alla mål.</p> <p>Några förslag på produkter är presenterade. Ett enkelt första Facebook-inlägg togs fram till Internationella matvinnsdagen 29 september. Fler inlägg kopplade till högtider eller kalenderdagar tas fram under våren 2024.</p>
--	--

	<p>Under hösten 2023 och våren 2024 har en landningssida/webbplats för avfallsplanen arbetats fram som lanseras i samband med att uppföljningen presenteras.</p> <p>https://www.srvatervinning.se/avfallsplan.</p> <p>Videon om avfallstrappan på denna sida finns även i en version med länk till landningssidan.</p> <p>I februari 2024 bjöds alla kommuners kommunikationsavdelningar in till ett möte för avstamp till bättre samverkan kring kommunikation.</p> <p>Följebrevet till Natur & Miljöboken kopplar även till denna åtgärd.</p>
Fortsätta det systematiska arbetet med att åtgärda hämtställen med dålig arbetsmiljö.	<p>SRV arbetar kontinuerligt med att förbättra arbetsmiljön för insamlingspersonal, säkerheten för tredje man samt minska skador på egendom vid insamling av hushållsavfall. Ca 100 hämtställen med dålig arbetsmiljö har identifierats. Oftast krävs stora insatser och ärendena kan därför behöva hanteras av flera olika instanser och under en längre period. Under 2023 åtgärdades sex genom att</p>

	<p>ersättas av närbelägna hämtställen med säkrare arbetsmiljö. Nytt strukturerat arbetssätt har byggts upp under året och två dedikerade kundrådgivare är utsedda att arbeta tillsammans med kunder och kommuner i dessa frågor.</p>
<p>Fortsätta utveckla servicen till fastighetsinnehavare så det blir "lätt att göra rätt" och möjliggöra effektiva lösningar för källsortering med så lite interaktivitet med de boende som möjligt i samband med tömning. Det innebär bland annat att medverka aktivt i samråd vid fysisk planering och aktiv omvärldsbevakning med avseende på teknikutveckling.</p>	<p>En workshop och ytterligare en träff genomfördes tillsammans med kommunala och större bostadsbolag i kommunerna. Syftet var att dela utmaningar och erfarenheter med målsättningen att identifiera konkreta förslag på lösningar och projektidéer samt informationsbehov och kanaler som input till SRVs informationsansvar.</p> <p>Valet av nytt insamlingssystem, färgsortering, för att kunna uppfylla kraven om fastighetsnära insamling av förpackningar har bland annat haft detta perspektiv som utgångspunkt.</p> <p>Uppmärkning av mat- och restavfallkärl med RFID-taggar och streckod påbörjades hösten 2023 och fortsätter 2024. Detta utvecklar servicen för effektivare och</p>

	<p>bättre information och kvalitetssäkring av tjänsten.</p> <p>För inpassering på ÅVC har inpasseringskort ersatts med körkortsavläsning som minskat behovet av plastkort. Innan bytet fanns ca 175 000 kort i omlopp och ca 10 000 nya kort per år undviks.</p> <p>SRVs nya verksamhetssystem har gett bättre överblick, planering, ärendehantering och kvalitetssäkring. Arbetet med att ständigt kvalitetssäkra systemdata möjliggör även utökad elektronisk fakturering.</p> <p>Systemförändringarna syftar till att ge bättre service och underlätta för kunderna att på sikt kunna lösa enklare frågor utan anpassning till specifika öppettider.</p> <p>SRV arbetar kontinuerligt med kompetensutveckling av kundrådgivare, transportledare och samlingsmedarbetare för att kunna möta både lagkrav och kundernas behov</p>
--	--

	av hjälp och rådgivning inom tex hantering av farligt avfall och logistikplanering.
--	---

Uppföljning och nyckeltal:

Kundundersökning (SRV)	<p>SRV har inte genomfört en generell kundundersökning under 2023. Det kommer genomföras 2024.</p> <p>Kommunerna använder SCB för genomförande av medborgarundersökningar där ett antal avfalls- och återvinningsrelaterade frågor ingår. Dessa genomförs regelbundet var eller vart annat år och finns tillgängliga i Kolada för jämförelse mellan kommunerna.</p> <p>För redovisning av frågor och resultat se sidorna 57 – 58.</p>
------------------------	---

Mål 2 – Förebygga avfall

Resultatmål

Övergripande mål: 370 kg hushållsavfall¹ per person och år vid 2030 års utgång.

Periodmål: 410 kg/person 2022, 395 kg/person 2024, 385 kg/person 2026, 376 kg/person 2028.

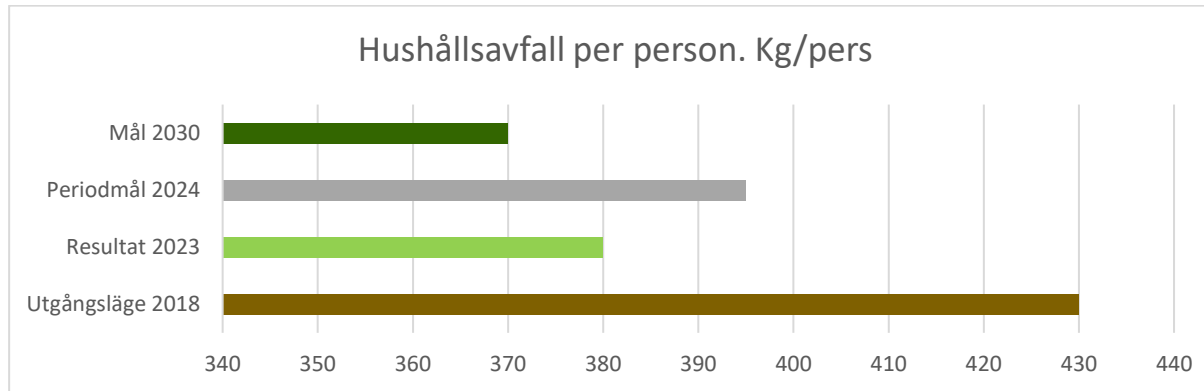
Under året 2023 genererades i snitt 380 kg hushållsavfall per person. Resultatet för 2023 ligger mellan nivåerna för periodmålen 2026 och 2028.

Mängden hushållsavfall har minskat med 7 kg/person sedan föregående år. Minskningen består främst av grovavfall och returpapper.

Totalmängd insamlad mängd mat- och restavfall minskade med 238 ton mellan åren 2022 och 2023, vilket motsvarar en minskning med 1,8 kg/person. Redovisas mängden separat för dessa två fraktioner så minskade mängden utsorterat matavfall med 3,2 kg/person medan mängden restavfall ökade med 1,4 kg/person.

¹ Mat- och restavfall, grovavfall, förpackningar och returpapper, farligt avfall, elavfall och batterier. Slam från enskilda avloppsanläggningar ingår inte.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

Aktiviteter som kommunen genomfört 2023:

<p>Ta fram och fastställa en handlingsplan för arbetet med att förebygga avfall med ansvarsfördelning och åtgärder inom kommunkoncernen. Denna handlingsplan kan exempelvis omfatta arbete för minskat matsvinn samt pedagogiskt arbete i skolor och andra utbildningsverksamheter.</p>	<p>Arbetet med handlingsplan i kommunerna är inte färdigställt och i vissa fall inte påbörjat. Det betyder dock inte att avfallsrelaterat arbete inte pågår.</p> <p>I Huddinge kommuns kommunkoncernövergripande återbruksprojekt har en lokal setts ut med förväntad driftsättning hösten 2024.</p> <p>Arbete med minskat matsvinn sker i olika utsträckning i kommunerna, exempelvis:</p>
---	---

	<p>Det gemensamma för köken i Huddinge kommun är att matsvinnet mäts två gånger per år. Skolor och förskolor har "matsvinnsveckor" och statistiken används för tävlingsmoment för minskat matsvinn och ibland även skolor emellan. Vilka insatser som görs i syfte att minska matsvinnet varierar i övrigt.</p> <p>Skogås bibliotek har i slutet av året inrättat en syverkstad i konstverkstaden och återbruksstation i biblioteket där man kan lämna eller ta exempelvis kläder med möjligheten att sy om dessa i verkstaden. Symaskin med tillbehör är nyinköp medan övrig utrustning var befintligt.</p> <p>I Haninge kommun uppmärksammas ofta matsvinnsfrågan på möten mellan måltidspersonal och koststrateg. Alla måltidsverksamheter kan följa upp matsvinn i systemet Hantera Enhet. Andelen verksamheter som följer upp matsvinnet ökar. Arbetet med att höja grundberedskapen i</p>
--	---

	<p>måltidsverksamheterna vid kris pekar även ut minskat matsvinn som parameter för bättre livsmedelsförsörjning vid kris och beredskap.</p> <p>Socialnämnden i Salem kommun har 2023 beslutat om mål med indikatorer för minskad mängd matsvinn och ökad andel ekologiska livsmedel och ökad andel miljöcertifierade förskolor och skolor.</p> <p>En för alla kommuner och SRV gemensam aktivitet som planerades under 2023, och genomfördes i mars 2024, är en Avfallsförebyggande coach-kurs med ca 25 deltagare. Kursen förväntas ge inspiration till aktiviteter, kontakter och underlag till handlingsplan.</p>
<p>Medverka i arbetet med att ta fram informationsmaterial om förebyggande av avfall, inklusive matsvinn, se avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen", och informera om detta inom kommunkoncernen.</p> <p>Informationsmaterialet kan utgöra en del i</p>	<p>Kommunerna har varit involverade vid framtagning av informationsmaterial. Ett Facebook-inlägg publicerades i samband med Internationella matsvinnsdagen 29 september.</p>

<p>ett mer omfattande material som täcker flera av avfallsplanens åtgärder.</p>	<p>Kommunerna har i sina egna kanaler informerat förebygganderelaterat vid följande tillfällen:</p> <p>Botkyrka: Fritidsbanken hade rekordutlåning och sökte mer utrustning.</p> <p>Huddinge: Matsvinn, Cirkular Monday, handla smart inför jul och hållbar jul samt infört sy- och återbruksstation på Skogås bibliotek.</p> <p>Nynäshamn: Black Friday.</p>
<p>Enkät, exempelvis som tilläggsfrågor i medborgarundersökningar, om kunskap och motivation kring förebyggande av avfall för att utgöra underlag för uppföljning och eventuell komplettering av åtgärder vid översyn av avfallsplanen.</p>	<p>Kommunerna använder SCB för genomförande av medborgarundersökningar. Samordnade tilläggsfrågor var inte aktuellt för 2023.</p>
<p>Vid inköp och upphandling av varor, material och tjänster ska kommunkoncernen vidta åtgärder för att minska uppkomsten av avfall. Detta bör även tillämpas av andra företag utanför kommunkoncernen. Det kan till exempel innebära att utbilda inköpsansvariga för</p>	<p>Upphandlingssektionen i Huddinge kommun arbetar aktivt och utvärderar inför varje upphandling om det finns möjlighet att ställa krav kopplat till cirkulär ekonomi och avfallsminimering. Kraven ställs på olika sätt, ibland som ska-krav och ibland som ett</p>

att välja rätt produkter och ställa tuffa miljökrav vid upphandlingar.

vidareutvecklingsåtagande under kontraktstiden. Ska-krav kan exempelvis vara att förpackningar ska vara materialåtervinningsbara.

Vidareutvecklingsåtaganden kan exempelvis vara att leverantören ska kunna redogöra för hur man under avtalstiden tillämpat olika lösningar för att skapa cirkulära flöden.

Haninge kommun VA-avdelning och Haningedagen samt SRV blev Kranmärkta i syfte att minska användningen av förpackat vatten till förmån för kranvatten och därmed minskad material- och energiförbrukning.

Beslut om ny hållbarhetspolicy för upphandling togs i Salems KF hösten 2023. Riktlinjer för hållbar upphandling ska därefter tas fram. Utbildning om LOU och hållbar upphandling genomfördes också. Kommunen deltar ofta i ramavtalsupphandlingar via Telge inköp. Vid upphandlingar inom bygg och anläggning har det påbörjats arbete för

	<p>att minska uppkomst av avfall till exempel att renovera i stället för att bygga nytt. Kommunen tog fram ett klimatbokslut för kommunorganisationen för 2022 (Blev klart i början av 2024) vilket visar total klimatpåverkan och vilka delar som påverkar klimatet mest. Bokslutet är ett bra underlag även för att minska uppkomst av avfall, återbruka med mera.</p> <p>Klimatpåverkan från inköp av varor och tjänster står för 71 % av klimatpåverkan och klimatpåverkan från ägarandel i delägda bolag utgör 14 %.</p> <p>I Salem kommuns budget 2023 finns även målet att minst 90 % av personbilarna ska vara fossilbränslefria samt aktiviteterna att ta fram hållbarhetspolicy för upphandling och genomföra utbildnings- och kommunikationsaktiviteter för minskad klimatpåverkan vilket även omfattar mål i avfallsplanen. På Salem kommuns intranät finns en enkel digital återbruksgrupp för möbler och inventarier. Kommunen har också upphandlat leverantör för</p>
--	--

	<p>begagnade möbler. Från budget 2023 finns även mål att minska användning av engångsartiklar.</p> <p>När SRV inredde en ny kontorslokaldel på huvudkontoret med 10 kontorsrum med 15 arbetsplatser samt ett konferensrum användes i huvudsak begagnade möbler.</p> <p>Avfallsförebyggande coach-kursen i mars 2024 kopplar starkt till denna åtgärd.</p>
--	---

Åtgärder som genomförs av SRV:

Aktiviteter som SRV genomfört 2023:

<p>Informera om avfallsförebyggande åtgärder till hushåll med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".</p>	<p>Ett Facebook-inlägg om matsvinn publicerades på Internationella matsvinnsdagen 29 september. Underlaget användes i lokalt anpassad form av Huddinge kommun.</p>
--	--

Uppföljning och nyckeltal:

<p>Statistik, total² mängd avfall per person [kg/person] (SRV)</p>	<p>Se kommunspecifikt statistikpaket.</p>
---	---

² I total mängd ska räknas in mat- och restavfall, grovavfall, trädgårdsavfall, förpackningar, returpapper, farligt avfall inklusive elavfall och batterier. Slam från små avloppsanläggningar räknas inte med.

Indikator (TRI) för mängd förebyggt hushållsavfall i kg/person och år. ³ Beräknas med hjälp av statistik från branschorganisationen Avfall Sverige och avser skillnaden mellan den mängd som förväntades uppkomma baserad på vår konsumtion och den uppmätta verkliga mängden hushållsavfall (SRV)	I snitt förebyggdes 65 kg/person år 2023 i kommunerna. (2022: 38 kg/person) Botkyrka: 59 Haninge: 64 Huddinge: 68 Nynäshamn: 65 Salem: 69
Resultat från enkät/medborgarundersökning (Kommunen)	Inga samordnade tillägsfrågor i undersökningar genomfördes 2023.

³ Indikator framtagen av branschorganisationen Avfall Sverige

Mål 3 – Återanvända

Resultatmål

Övergripande mål: Mängden grovavfall per person ska minska, både det som hämtas i grovsoprum och det som lämnas på återvinningscentraler, till 113 kg per person år 2030.

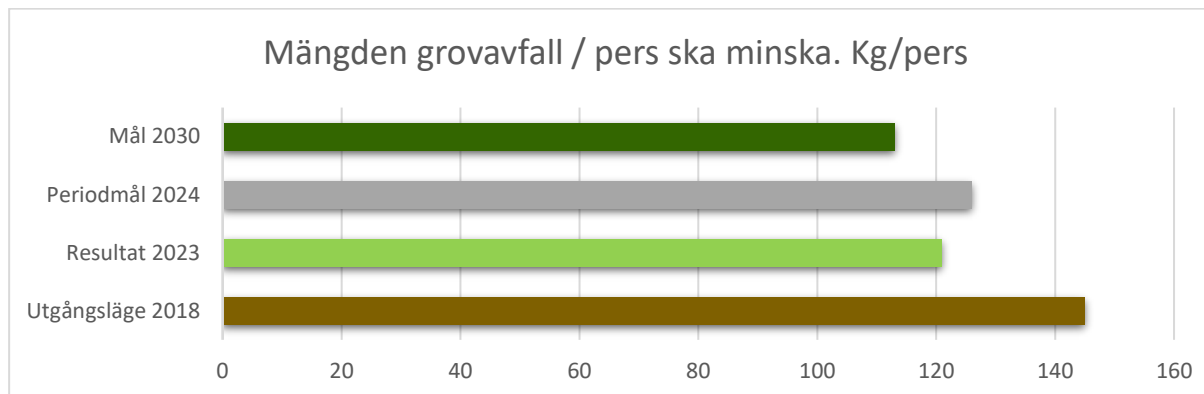
Periodmål: 134 kg/person 2022, 126 kg/person 2024, 121 kg/person 2026, 116 kg/person 2028.

Under 2023 samlades i genomsnitt 121 kg grovavfall per person in i kommunerna.

Mängden grovavfall har minskat med 5 kg/person sedan föregående år och ligger på nivån för 2026-års periodmål. Mängden grovavfall har generellt minskat med ca 7 %. Rådande konjunktur och en förmodad ökad trend av återbruk kan förklara minskningen.

I sammanhanget kan nämnas några faktorer som påverkar statistiken. Stängningen av ÅVC Flemingsberg har inneburit förflyttningen av mängder grovavfall mellan kommunerna. Ett visst flöde av grovavfall sker till ÅVCer utanför SRVs ägarkommuner, för vilket det saknas statistik, stängningen av ÅVC Flemingsberg verkar dock inte ha ökat denna mängd. Ett utvecklat samarbete mellan regionens kommuner är att förvänta framöver vilket innebär att flödet även kan bli det omvända. Det kommer påverka inte bara mängden grovavfall utan även den totala mängden hushållsavfall.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

Aktiviteter som kommunen genomfört 2023:

Medverka i arbetet med att ta fram informationsmaterial om återanvändning, i kombination med exempelvis information om förebyggande av avfall, se avsnittet "Arbetssätt och genomförande av avfallsplanen" och informera om inom kommunkoncernen. Informationsmaterialet kan utgöra en del i ett mer omfattande informationsmaterial som täcker flera av avfallsplanens åtgärder.

Kommunerna har varit involverade vid framtagning av informationsmaterial.

Åtgärder som genomförs av SRV:

Aktiviteter som SRV genomfört 2023:

Informera om återanvändning till hushåll med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetssätt och genomförande av avfallsplanen".	Arbetet med att identifiera behov av och ta fram informationsmaterial är påbörjat.
Utveckla systemen vid befintliga återvinningscentraler för mottagande och hantering av återbruksmaterial för att underlätta insamling och sortering av återanvändningsbara produkter.	SRV tar emot kläder på samtliga ÅVCer för återbruk. Under 2023 har utvecklingen av återbruk prioriterats till Återbruksvagnen.
Samarbeta med aktörer som tar emot begagnade produkter från återvinningscentraler för att stimulera återbruk.	Som en del av SRV Pop-up finns en återbruksvagn i samarbete med Hela Människan. Till denna kan man lämna in hela och mindre skrymmande saker som kan användas av någon annan. Antingen säljs det vidare i Hela Människans butiker för välgörande ändamål eller så lämnas det i vagnen för andra att fritt hämta. Statistik över mängd eller antal är inte förd specifikt för denna aktivitet.
Styra kunder vid återvinningscentraler till att lämna produkter till återanvändning i första hand.	Inga ytterligare aktiviteter har genomförts 2023.

Genomföra en översyn av återvinningscentralerna i syfte att rusta verksamheten för ökade befolkningsmängder och mottagande av nya avfallsslag.	Ett antal konceptlösningar för alternativa ÅVC-lösningar har testats under 2023; Trädgårdsrunda, Återvinningsturen, Återbruksvagn och Pop-up.
--	---

Åtgärder som genomförs av kommunen tillsammans med övriga aktörer:

Dialog mellan berörda verksamheter i kommunen kring hur arbetet med att underlätta återanvändning av produkter bedrivs och kan utvecklas, till exempel genom att undersöka möjligheten att hitta samarbeten med andra parter som kan bidra till att produkter och inventarier som inte längre används på ett ställe ska kunna återanvändas någon annanstans, se även kommunens miljö-/klimatprogram.	Det övergripande målet för Huddinge kommun projekt <i>Återbruk i kommunkoncernen</i> är att skapa ett effektivt och strukturerat återbruksarbete inom kommunkoncernen. Projektet kopplar även till Mål 4 - Materialåtervinning. På KreMiMa i Haninge kommun får pedagoger och elever lära om hållbarhet och arbeta med återbruk. Material som används i det kreativa skapandet är spill lämnat av verksamheter.
I planprocesser ska kommunen, byggherrar och arkitekter bidra till att planera för att det ska finnas plats för hushåll att kunna lämna grovavfall och	Detta finns med i inledande diskussioner med olika aktörer i planarbetet, i plansvar där det är tillämplbart, i vägledningar och som ett börkrav i avfallsföreskrifterna.

återbruksmaterial i bostadsområden i tätastadsmiljöer.	
--	--

Uppföljning och nyckeltal:

Statistik över hur mycket som lämnas till återbruk vid ÅVC (SRV)	Se kommunspecifikt statistikpaket.
Plockanalys av grovavfall (SRV)	Ingen plockanalys av grovavfall har genomförts 2023.
Beskrivning av hur arbetet har vidareutvecklats (SRV)	Se beskrivningar av genomförda aktiviteter under 2023 för respektive åtgärd ovan.

Mål 4 – Materialåtervinning

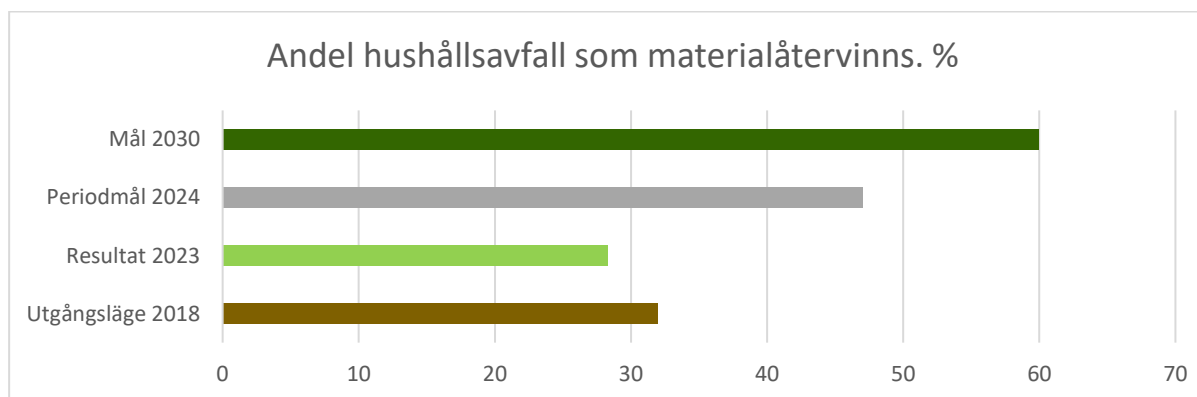
Resultatmål

Övergripande mål: Total andel hushållsavfall som materialåtervinns ska vara 60% vid 2030 års utgång.

Periodmål: 37% 2022, 47% 2024, 53% 2026, 58% 2028.

Under året 2023 gick i genomsnitt lite drygt 28% av hushållens avfall till materialåtervinning. Det är en liten minskning jämfört föregående år.

Mängden utsorterat matavfall har minskat med drygt 3 kg/person sedan föregående år men andelen utsorterat matavfall ökade med 2 %-enheter. Samtidigt har mängden restavfall ökat med nästan 1,5 kg/person så hela minskningen av mängden utsorterat matavfall kan troligtvis inte enbart förklaras med minskat matsvinn. Mängden utsorterade förpackningar har ökat med 4 kg/person. Fortsatt trend med minskade mängder returpapper.

SRV Pop-up bestående av Återbruksvagnen, Återvinningsbilen samt Farligt avfall-bilen.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

Medverka i arbetet med att ta fram informationsmaterial om materialåtervinning och källsortering, se avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen" och informera om detta inom kommunkoncernen och till verksamheter. Informationsmaterialet kan utgöra en del i ett mer omfattande material som täcker flera av avfallsplanens åtgärder.

Aktiviteter som kommunen genomfört 2023:

Kommunerna har varit involverade vid framtagning av informationsmaterial. Det har dock varit en begränsad omfattning gemensamt material 2023 i väntan på det kommunikationsmöte som planeras till början av 2024.

<p>Ta hänsyn till plats för återvinningsmaterial i avfallsutrymmen i planarbete, exempelvis detaljplaner, och bygglov, i samråd med bland annat SRV och följ upp att ställda krav följs.</p>	<p>Detta finns redan för detaljplaner och arbetas även in i checklistor för projektering och bygglov.</p> <p>Bygglovsprocessen utökas med två kontrollpunkter: om förändringar sker i bygglovet under tiden byggnation sker och vid slutsamrådet.</p>
<p>Ta fram och anta riktlinje eller policy för återvinning och återbruk inom kommunkoncernen för att vidareutveckla möjligheterna att materialåtervinna avfallet.</p>	<p>Andel verksamheter med källsortering varierar fortsatt men kommunerna arbetar för att öka andelen kommunala verksamheter med full källsortering utifrån verksamhetsbehov.</p> <p>Under det övergripande klimatmålet i Salem kommuns budget 2023 finns kommunövergripande indikatorer om att införa källsortering på alla enheter inom kommunen. Fraktioner som ska källsorteras är förpackningar och matavfall. Målet följer nivån i avfallsplanen att minst 47% av enheterna ska ha inför källsortering 2023.</p>
<p>Identifiera vilka förändringar som skulle behövas för att bygg- och rivningsavfall ska materialåtervinnas i större</p>	<p>Ingen specifik aktivitet har genomförts 2022.</p>

utsträckning och vad kommunkoncernen kan göra för att bidra till en sådan förändring.	
---	--

Åtgärder som genomförs av SRV:

Aktiviteter som SRV genomfört 2023:

<p>Informera om källsortering och materialåtervinning till fastighetsinnehavare med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".</p>	<p>En workshop och ytterligare en träff genomfördes tillsammans med kommunala och större bostadsbolag i kommunerna i syfte att dela utmaningar och erfarenheter med målsättningen att identifiera konkreta förslag på lösningar och projektidéer samt informationsbehov och kanaler som input till SRVs informationsansvar.</p> <p>SRV anslöt till kampanjen "Gör det inte svårare" för att kunna nyttja delar av materialet:</p> <p>Escape bin har använts av två bostadsbolag vid områdesdagar eller liknande i Botkyrka och Huddinge, Botkyrkabyggen respektive Victoriahem. SRV använde det vid minimässan under klimatveckan som arrangerades av biblioteket i Salems kommun.</p>
--	--

	<p>SRV har informerat fastighetsägare om förändringar i och med förändrad lagstiftning avseende obligatorisk matavfallsinsamling och övertagande av ansvaret för förpackningsinsamling. Runt årsskiftet kommunicerades lagkravet om matavfallsinsamling i media. Flera villakunder med hemkompost tecknade då abonnemang Källsortering. Övriga villakunder med abonnemang Osorterat informerades genom utskick och hemsida och innan årsskiftet levererades matavfallskärl för att möjliggöra utsortering av matavfall.</p>
Vidareutveckla, tillsammans med berörda aktörer, metoder och insamlingssystem för källsorterade avfallsslag.	<p>Ett stort projekt avseende införandet av färgsortering pågår.</p> <p>Kundrådgivarna har det framtida systemet i åtanke vid uppstart av gemensamma anläggningar för en långsiktig god investering i kundens insamlingslösningar.</p>

	<p>Under året har fortsatta tester av tillfälliga insamlingsplatser och mobila ÅVC-lösningar genomförts.</p> <p>Premiär för Återbruksvagnen var i samband med Huddingedagen i juni då vagnen stod ensam. Vid senare tillfällen var återbruksvagnen en del i SRV Pop-up tillsammans med Återvinningsbilen och Farligt avfalls-bilen. Pop-upen står uppställd en till två dagar.</p> <p>Återvinningsbilen och FA-bilen utgör tillsammans Återvinningsturen som sju tisdagar under hösten besökte 22 platser och stod uppställda 45 minuter per plats.</p> <p>Trädgårdsrundan består av två sopbilar som tar emot gräs och löv respektive ris och grenar. De står uppställda 1,5 h/plats. Under våren besöktes totalt 13 platser under fem helger. Under hösten kördes två uppsättningar sopbilar parallellt och besökte totalt 17 platser under fyra helger. Sista turen kompletterades även med möjligheten att lämna fallfrukt.</p>
--	---

	<p>Inför julen 2023 utökades antalet platser för julgransinsamling till elva platser i samarbete med Huddinge Samhällsfastigheter, Hüge Bostäder och privata markägare.</p> <p>Det går att läsa mer om aktiviteterna i SRVs hållbarhetsrapport.</p> <p>Botkyrka kommun genomförde under en period 2023 en kampanj med Miljötratten för att samla in använd matolja och minska problem med stopp i avloppsnätet orsakade av fett. 15 000 Miljötrattar beställdes och en stor del är utdelade under året. Positiva reaktioner från invånare på utdelning och kampanj men ingen effekt på ledningsnätet var möjlig att mäta efter denna kampanj.</p> <p>Kampanjen och utdelningen av Miljötrattar kommer inte fortsätta. Kampanjens räckvidd var nästan 68 000 personer och nästan 4 000 länkklick vilket var mycket hög engagemangsgrad.</p>
--	--

	För närvarande lämnas utsorterat fett från hushåll på ÅVC. Andra mer lättillgängliga insamlingsplatser kan vara möjliga att anordna men kräver ett långsiktigt samarbete mellan kommunerna och SRV.
Hitta nya avfallsslag som kan sorteras ut för materialåtervinning.	Fokus på att ordna insamling av plast på ÅVC samt textil för att möta lagkrav.
Genomföra plockanalyser av restavfall och redovisa resultatet.	Inga plockanalyser genomförda 2023 med anledning av revidering av mallar och instruktioner som genomförs av Avfall Sverige under 2023 – 2024.

Åtgärder som genomförs av kommunerna tillsammans med fastighetsägare och andra aktörer:

I planprocesser ska kommunen, i samarbete med SRV och byggherrar, planera för platser för alternativ till traditionella återvinningscentraler, se avsnittet om styrmedel och fysisk planering.	
Fastighetsägare ska möjliggöra hämtningsplatser för sorterat avfall, när bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper och sortering av matavfall ska öka, samt underlätta för	Se övriga planrelaterade aktiviteter.

<p>boende och verksamma att sortera. Det kan till exempel innebära att ordna tillräckligt utrymme för kärl för olika typer av avfall.</p>	
<p>Återanvända schaktmassor för att undvika uttag av outnyttjade naturresurser och minska transportbehovet av schaktmassor.</p>	<p>Botkyrka kommun har deltagit i styrgrupp för framtagandet av strategi för cirkulär masshantering i Stockholms län.</p> <p>Botkyrka har ställt sig bakom strategin men har ännu inte resulterat i handlingsplan/policy eller ändrad hantering. Huddinge har också ställt sig bakom strategin och har påbörjat ett arbete med att ta fram en projektplan för cirkulär masshantering i kommunen.</p> <p>Haninge har numera plats med tillstånd för mellanlagring av schaktmassor från VA-projekt i kommunen och åtgärds- och provtagningsprogram är framtaget.</p> <p>Om schaktmassor väl lämnas till SRV klassas det som avfall. Det kan till viss del användas för anläggningsändamål om materialet är lämpligt och behov finns.</p>
<p>Sortera bygg- och rivningsavfall i enlighet med lagstiftning och anpassa rutiner till</p>	<p>Förberedande arbete för anpassning till ny lagstiftning.</p>

kommande ändringar i krav på sortering av bygg- och rivningsavfall.	
---	--

Uppföljning och nyckeltal:

Plockanalyser (SRV)	Inga plockanalyser genomförda 2023. Plockanalysplaneringen pausades på grund av revidering av Avfall Sveriges mallar och instruktioner.
Mängdstatistik (SRV)	Se kommunspecifikt statistikpaket.

Mål 5 – Energiåtervinning

Resultatmål

Övergripande mål: År 2030 ska max 36% av mängden hushållsavfall gå till energiåtervinning⁴ genom förbränning.

Periodmål: 59% 2022, 49% 2024, 43% 2026, 38% 2028.

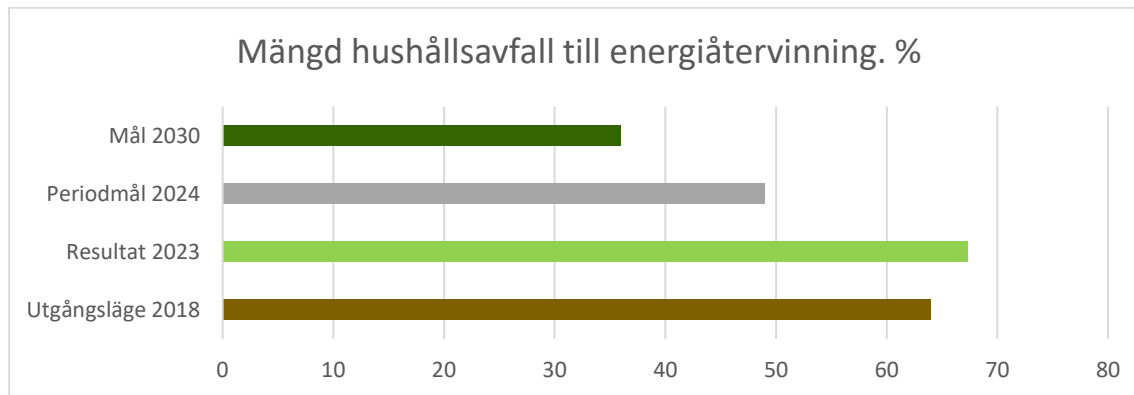
Under 2023 gick i genomsnitt ca 67 % av hushållens insamlade mängd avfall till förbränning med energiåtervinning. Det är en liten ökning jämfört med föregående år.

Totalmängden hushållsavfall inklusive grovavfall, liksom mängden returpapper, har däremot minskat vilket påverkar totalen och därmed andelen till energiåtervinning

⁴ Avser den mängd som SRV skickar till energiåtervinning. Det omfattar inte sorteringsrester från andra parter för behandling inför materialåtervinning.

negativt. Mängden restavfall har däremot ökat med 1,4 kg/person under året till 169,1 kg/person år 2023.

Åtgärder och aktörer

De åtgärder som ska genomföras finns under övriga målområden, om återanvändning, materialåtervinning och farligt avfall.

Uppföljning och nyckeltal:

Statistik om mängden avfall som går till energiåtervinning/förbränning (SRV)	Se kommunspecifikt statistikpaket.
Mängd hushållsavfall per person och år (SRV)	Se kommunspecifikt statistikpaket.

Mål 6 – Deponering

Resultatmål

Övergripande mål: År 2030 ska mindre än 4 % av hushållsavfallet i kommunen gå till deponi.

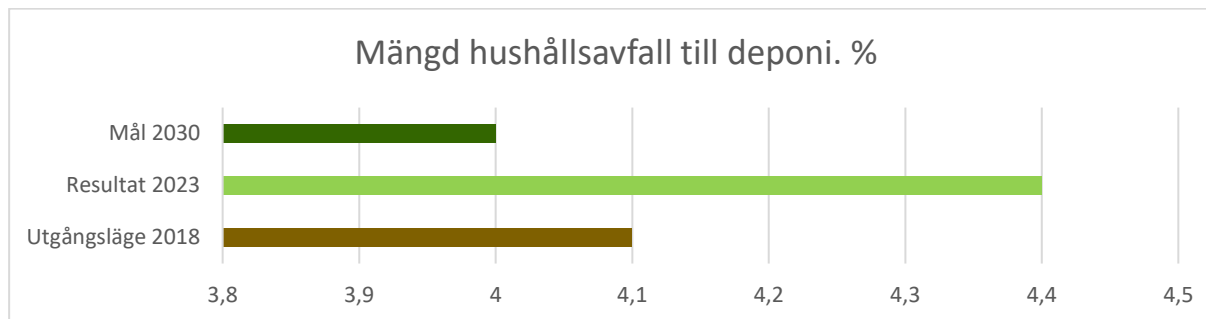
Periodmål: Kontrollera vid uppföljning av avfallsplanen att mängden avfall som deponeras inte har ökat.

Övergripande mål: År 2026 ska det finnas en uppdaterad plan med uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön för alla deponier som kommunen ansvarar för.

Förutsättningarna för användning av material för konstruktionsändamål ändrades år 2018 vilket innebar en förändrad hantering av schaktmassor från SRVs ÅVCer. Mängden insamlade schaktmassor på ÅVC ligger till grund för redovisningen och beräkningen av målet och därmed påverkas formulerad målnivå för deponering.

Under 2023 samlades i genomsnitt 4,4 % av hushållens avfall in för deponering vilket motsvarar 16,7 kg per person och år. 2022 var motsvarande andel 5,1 %. Under nuvarande förutsättningar med fraktionsindelning och regler för småföretag på ÅVC är fortsatta höga mängder att vänta.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

Aktiviteter som kommunen genomfört 2023:

Uppdatering av förteckning över identifierade nedlagda deponier ska genomföras.	Huddinge kommuns miljötillsynsavdelning (MTA) arbetar med detta i Huddinge kommun, det finns förteckning, dels en intern i inventeringsarbetet enligt MIFO-metodiken, dels en extern i form av Länsstyrelsens EBH-karta där identifierade förorenade områden i hela Sverige ingår. I denna framgår de identifierade deponier som finns i kommunen. MTA arbetar just nu med deponier på kommunens mark. 11 kartlades 2023, och 8 planeras kartläggas under 2024.
Utredning av ansvar för fortsatt arbete med att kartlägga risker och ansvar för att genomföra eventuella skyddsåtgärder.	För Huddinge kommun, se övriga åtgärder.

<p>Framtagning av plan för genomförande av utredning och kartläggning av risker (till exempel enligt MIFO-metoden), för samtliga identifierade nedlagda deponier som kommunen har ansvar för.</p>	<p>Huddinge kommuns miljötillsynsavdelning (MTA) gör riskklassningar. EBH-kartan (Länsstyrelsen). MIFO-metodiken. MTA utgår från kommunens miljöprogram och utför tillsyn av förorenade områden. Enligt delmål 5.2.3 framgår att 21 förorenade områden som tillhör branschklass 2 på kommunens mark ska inventeras och få en riskklass senast år 2025. Inom denna branschklass ingår bland annat nedlagda avfallsdeponier (-icke-farligt, farligt avfall) och industrieponier. Totalt 18 deponier som tillhör branschklass 2 har identifierats på kommunens mark och kommer inventeras och få en riskklass under 2023 och 2024. Hittills har 5 deponier fått en riskklass. Utifrån de objekt som inventerats kommer de högst prioriterade markundersökas av kommunen i enlighet med delmål 5.2.4 i miljöprogrammet.</p>
---	---

Åtgärder som genomförs av SRV:

Förbättra arbetet med att minska mängden grovavfall som måste deponeras.	Analys gjord för att grovt identifiera avfallsflöden till deponi. Under nuvarande förutsättningar med fraktionsindelning och regler för småföretag på ÅVC är fortsatta höga mängder att vänta.
--	--

Aktiviteter som SRV genomfört 2023:

Uppföljning och nyckeltal:

Statistik om mängden deponerat avfall i kommunen, kg/per person och år (SRV)	Se kommunspecifikt statistikpaket.
Brukarundersökningar (kommunen), kundundersökning (SRV) och kampanjmätningar (SRV)	Inga undersökningar relaterade till deponering har genomförts under 2023.

Mål 7 – Farligt avfall

Resultatmål

Övergripande mål: 2030 ska max 0,10 % farligt avfall blandas med övrigt avfall.

Periodmål: max 0,16 % 2022, max 0,14 % till 2024, max 0,12 % 2026, max 0,11 % 2028.

I plockanalysen som gjordes 2019 uppgick mängden farligt avfall i restavfallet till i genomsnitt 0,17 %.

SRV har inte genomfört någon plockanalys 2023 och målet kan därmed inte följas upp.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

Aktiviteter som kommunen genomfört 2023:

Medverka i arbetet med att ta fram informationsmaterial om farligt avfall, se avsnittet "Arbetssätt och genomförande av avfallsplanen" och informera om detta inom kommunkoncernen och till verksamheter.	Inget specifikt informationsmaterial om farligt avfall är framtaget i detta sammanhang.
Ställa tydliga krav i samband med nybyggnation på att det ska finnas plats för de boende att sortera och lämna farligt avfall, se avsnittet om styrmedel och fysisk planering.	Huddinge kommun har handlingsplan för gifter i miljön där denna åtgärd ingår.

Ställa tydliga krav på hantering av farligt avfall i bygg- och rivningslov, i enlighet med lagstiftning, och anpassa rutiner till kommande ändringar i krav på sortering av bygg- och rivningsavfall.	Ingen specifik aktivitet genomförd 2023.
---	--

Åtgärder som genomförs av SRV:

Aktiviteter som SRV genomfört 2023:

Informera om farligt avfall, inklusive el-avfall, till fastighetsinnehavare med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".	Inget specifikt informationsmaterial om farligt avfall är framtaget i detta sammanhang.
Vidareutveckla insamlingen av farligt avfall och el-avfall från hushåll.	SRVs Farligt avfall-bil, som även tar emot el-avfall, har tillsammans med Återvinningsbilen utgjort Återvinningsturen som testats på 22 platser under året i delar av Huddinge och Botkyrka. Den har även varit en del i SRV Pop-up som under året dykt upp fyra helger på två olika publika platser i Huddinge.
Genomföra plockanalyser av restavfall och redovisa resultatet till kommunen och till hushållen.	Inga plockanalyser är genomförda 2023.

Åtgärder som genomförs av kommunen tillsammans med övriga aktörer:

Förbättra möjligheter att lämna farligt avfall för verksamheter med små mängder.	Ingen ytterligare aktivitet genomförd 2023.
Samverkan med privata aktörer för insamling av och kommunikation om farligt avfall från verksamheter.	Ingen specifik aktivitet genomförd 2023.

Uppföljning och nyckeltal:

Andelen farligt avfall och elavfall i restavfall genom plockanalyser (SRV)	Med anledning av att inga plockanalyser genomfördes år 2023 kan inte resultat mot periodmål år 2023 redovisas.
Beskrivning av hur arbetet har vidareutvecklats för att nå delmålet (SRV)	Möjligheterna till utsortering och separat hantering av farligt avfall från hushåll förbättras i takt med att SRVs mobila insamling vidareutvecklas.

Mål 8 – Nedskräpning

Resultatmål

Övergripande mål: Nedskräpningen per kommun ska minska till år 2030, från första mätningen (så kallad nollmätning) 2022.

Periodmål: Preciseras vid revidering efter genomförd nollmätning.

Nollmätning är ännu inte genomförd i samtliga kommuner och periodmål är därmed inte satta i kommunerna.

Mätetal

Antal skräpföremål/10 kvadratmeter – redovisning av resultatutveckling och total förändring i procent.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

Aktiviteter som kommunen genomfört 2023:

Genomföra nollmätning av nedskräpning senast år 2022 och sätta periodmål för vartannat år under planperioden.	I juni 2023 genomfördes nollmätning i Huddinge kommun. Periodmål är inte satta i någon av kommunerna.
Ta fram och fastställa en handlingsplan för arbetet för att minska nedskräpning, inklusive marin nedskräpning, med ansvarsfördelning och åtgärder. Denna handlingsplan kan exempelvis omfatta skräpplockardagar i samarbete med SRV,	Kommunerna arbetar löpande med att minska nedskräpningen men någon särskild handlingsplan för att arbeta med att minska nedskräpning är ännu inte framtagna i kommunerna. Några exempel:

<p>uppföljning av upplevelser och attityder om nedskräpning, kartläggning/mätning av nedskräpning, hur papperskorgar ska utformas, hur städinsatser ska genomföras (exempelvis städning när människor ser det) och införande av städgaranti (exempelvis att städning, klottersanering m.m. sker inom 48 timmar efter anmälan), samverkan med berörda aktörer så som näringsidkare, bostadsbolag och centrumägare för en renare och tryggare stadsmiljö i ytterstadens små centra, kommunikation för att hålla rent och motverka nedskräpning, översyn av rutiner och rapportering i ärenden där avfall dumpats, med mera. Informationsmaterial som behövs för kommunikation om nedskräpning kan utgöra en del i ett mer omfattande informationsmaterial som täcker flera av avfallsplanens åtgärder.</p>	<p>I Nynäshamn arrangerar kommunen varje år vecka 17 "Skräpplockardagar" där i stort sett alla förskolor och skolor deltar. I samband med dagarna genomförs tävlingar och 2023 fick åk 4-6 tävla om vilka som lyckades plocka upp mest fimpar. Vinnande klass belönades med tårt-fest i klassrummet.</p> <p>I Botkyrka kommun genomförs skräpmätningar varje sommar av feriepraktikanter.</p> <p>I ett samarbete mellan Botkyrka kommun och föreningen Rena Mälaren städades botten vid Slagsta marina. Ca 170 bildäck och 4 storsäckar skräp plockades upp från botten. En del av skräpet förvandlade ungdomar på Subtopia till konstverk.</p> <p>Botkyrka har även genomfört informationskampanj "FIMPA INTE I VÅRT VATTEN" med budskapet att dagvattenbrunnar inte är skärpkrogar. På ett 30-tal platser i kommunen har fotsteg målats på marken till papperskorgar och</p>
--	--

	<p>texten "Här börjar Tullingesjön" vid dagvattenbrunnar.</p> <p>I samband med Botkyrka kommuns årliga skräpplockardagar vecka 17, och en extra omgång under hösten, arrangerades tävlingen PLOCKA SKRÄP – och vinn biobiljetter. 70 biobiljetter delades ut. Annonseringen nådde ut till ca 11 000 personer.</p>
--	---

Uppföljning och nyckeltal:

Skräpmätningar - antal/10 m ² och total förändring i procent. (Kommunen)	<p>Resultat från skräpmätningar genomförda 2023 (enligt HSR-metod):</p> <p>Huddinge 3,31 (Nollmätning)</p> <p>Nollmätning kvarstår att genomföras i Haninge och Salem.</p>						
Medborgarenkäter och/eller stadsmiljöenkäter – upplevd skräpsituation och/eller attityder kring nedskräpning samt möjligheter för den enskilde att ta hand om skräp på ett bra sätt. (Kommunen)	<p>Kommunerna genomför vart eller vartannat år medborgarenkäter via SCB varav en av frågorna lyder:</p> <p>Få problem med nedskräpning i kommunen, andel (%), år 2023:</p> <table> <tr> <td>Botkyrka:</td><td>47,1</td></tr> <tr> <td>Haninge:</td><td>49,1</td></tr> <tr> <td>Huddinge:</td><td>59,8</td></tr> </table>	Botkyrka:	47,1	Haninge:	49,1	Huddinge:	59,8
Botkyrka:	47,1						
Haninge:	49,1						
Huddinge:	59,8						

	Nynäshamn:	46,6
	Salem:	62,1

Uppföljning och redovisning av avfallsplanen

För beskrivning av avfallsplanen och målen med mera hänvisas till huvuddokumentet.

Uppföljning av åtgärder och aktiviteter redovisas ovan under respektive mål.

Nedan följer beskrivning av uppföljningsarbetet.

Fördjupade avstämningar

Fördjupade avstämningar ska göras åren 2022, 2024, 2026 och 2028 för att säkerställa planens aktualitet.

Nationella och internationella mål och regler som påverkar avfallshanteringen förändras ständigt. De mål som anges för denna avfallsplan utgår från regelverk och beräkningsförutsättningar som gällde år 2019 – 2020 och sedan dess har ett antal nya etappmål och lagar införts:

Under 2023 har den för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salems kommuner gemensamma renhållningsordningen bestående av avfallsföreskrifter samt Avfallsplan 2021 – 2030 genomgått en översyn och textmässig revidering utifrån förändringar i lagstiftningen på avfallsområdet som börjar gälla från 2024; Krav på obligatorisk utsortering och separat insamling av bioavfall från hushåll och verksamheter regleras i Avfallsförordningens 3 kap 1§. Förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar reglerar det kommunala övertagandet av ansvar för insamling av förpackningar från hushåll.

Den kommungemensamma Avfallsplan 2021 – 2030 innehåller information om mål för att minska avfall och nedskräpning, och för att öka återbruk och materialåtervinning. Planen anger hur målen ska följas upp, och innehåller också miljökonsekvensbeskrivning utöver nulägesinformation om insamlade avfallsmängder och deponier. De textpartier i avfallsplanen som berörs av lagstiftningsförändringarna har uppdaterats. Inga förändringar har gjorts i texterna angående mål, mängder, åtgärder eller uppföljning.

Avfallsföreskrifterna, som innehåller bestämmelser om insamling och hantering av hushållsavfall, ansvar för avfallshanteringen i kommunen, sortering, avfallsutrymmen och hämtningsvägar samt om undantag från

föreskrifterna, och har också uppdaterats. Översynen och revideringen av renhållningsordningens dokument har varit ett samarbete mellan SRV och kommunerna. Arbetet har genomförts av arbetsgrupp och styrgrupp där handläggare och chefer med ansvar inom avfall och miljö från de fem kommunerna och SRV funnits representerade. Förslaget till reviderade texter i avfallsplan och avfallsföreskrifter har hållits utställda under tiden 15 november till 13 december 2023 på respektive kommuners hemsidor. Ett fåtal synpunkter inkom från allmänheten under utställningstiden. Dessa synpunkter finns redovisade i utställningsredogörelsen, men har inte föranlett förändringar av förslag till reviderade texter för avfallsplan och avfallsföreskrifter. Förslagen samt samrådsredogörelsen är överlämnade till kommunernas kommunfullmäktige för beslut under våren 2024.

Plockanalyser

Plockanalyser är identifierade som uppföljningsmetod av Mål 3 – Återanvända, Mål 4 – Materialåtervinning och Mål 7 – Farligt avfall. Senaste plockanalys genomfördes 2019. Plockanalyser planerades för 2023 men arbetet pausades med anledning av att Avfall Sverige reviderar mallar etc för genomförande av plockanalyser.

Skräpmätningar

Skräpmätningar skulle ha genomförts i alla kommuner under 2022 och periodmål formulerats. Skräpmätningar har av olika anledningar ännu inte genomförts i alla kommuner och periodmål är inte heller satta.

Kund- och Brukarundersökningar

Medborgarundersökningar genomförs i kommunerna via SCB vart eller vart annat år.

Sju avfalls- och återvinningsrelaterade frågor finns i standardutbudet. Frågorna och utfallet för respektive kommuns senaste undersökningsår redovisas nedan:

1. Få problem med nedskräpning i kommunen, andel (%)
2. Hämtningen av hushållsavfall fungerar bra, andel (%)
3. Utbudet av platser för förpackningsåtervinning är bra, andel (%)
4. Utbudet av återvinningscentraler i kommunen är bra, andel (%)
5. Möjligheten att återvinna avfall utan transport med bil är bra, andel (%)
6. Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)
7. Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)

Tabell 1. Redovisning av svar på avfalls- och återvinningsrelaterade frågor i kommunernas medborgarundersökningar.

	Botkyrka, % 2023	Haninge, % 2023	Huddinge, % 2023	Nynäshamn, % 2023	Salem, % 2023
1	47,1	49,1	59,8	46,6	62,1
2	83,9	84,9	90,1	91,3	92,3
3	75,5	77,2	78,0	83,2	89,5
4	70,6	71,3	54,6	86,3	93,9
5	44,7	40,5	41,2	36,1	47,7
6	61,3	63,1	62,1	54,4	60,5
7	51,2	55,5	46,5	43,5	52,5

Eventuella tilläggsfrågor i syfte att följa upp avfallsplanen samordnas av SRV. Det har dock inte tillämpats under 2023. SRV planerade kundundersökning 2023 kommer att genomföras under första halvan av 2024.

Styrmedel för att uppnå målen i avfallsplanen

Olika styrmedel kan användas för att uppnå avfallsplanens mål och genomföra åtgärderna.

Avfallsföreskrifter

Föreskrifterna är en del av det juridiska stödet vid genomförande av avfallsplanens åtgärder som beslutas i kommunen. I föreskrifterna står vilket ansvar och vilka skyldigheter olika aktörer har och innehåller bestämmelser om hur avfallet ska sorteras, förvaras och hämtas. Vissa av ovan listade förändringar föranledde revidering av föreskrifterna under 2023. Beslut om detta tas i respektive kommuns kommunfullmäktige våren 2024.

Ekonomiska styrmedel

Kommunen har en miljöstyrande avfallstaxa, som tas ut så att återanvändning, återvinning eller annan miljövänlig avfallshantering stimuleras samt för att främja en effektiv hämtning.

Information och kommunikation

Information är ett viktigt styrmedel för att nå målen i avfallsplanen. Mer om detta beskrivs i de inledande styckena i denna rapport.

Fysisk planering

Juridiskt stöd i avfallsföreskrifter jämte krav från lagar, förordningar, riktlinjer och rekommendationer i branschen ger tydlighet i vad samhällsplaneringens intressenter har att förhålla sig till vid planering och byggande vid ny- och ombyggnation. Ytterligare generellt stöd ges genom vägledningar och checklistor samt specifikt stöd i enskilda fall genom hela planprocessens olika steg. Genom att svara på remisser i olika plansteg ger SRV sitt expertutlåtande vars syfte är att ge ett bättre fortsatt planarbete och beslutsfattande.

Framtida insamlingssystem och anläggningar

Behov av insamlingssystem och anläggningar

Med anledning av det förändrade förpackningsansvaret har en översyn av SRVs insamlingssystem gjorts under 2022 och avrapporterats med ägarnas godkännande på bolagsstämman 2023. Under 2024 fortsätter arbetet med att ta fram genomförande- och aktivitetsplaner för insamlingssystem och anläggningar.